

Kvindesagen som socialt Spørgsmaal.

Industrien och Kvinnofrågan af S. A. Andrée.

Medens hos os den radikaleste Ungdom kappes med de mest gammeldags Højremænd om at modarbejde Kvindernes Emancipation, har i Upsala den frisindede Studenterforening, Verdandi, nylig udgivet et Skrift, der uden Forbehold taler Kvindernes Sag. Da det er en meget vigtig Side af Sagen, her drages frem, skal vi fremstille først Forfatterens Synsmaade og derefter de Punkter, hvori vi ikke er ganske enig med ham.

Det er hans Mening at vise, hvor overordentlig Industriens Udvikling har virket til at stille Mand og Kvinde lige. Imod Fourier, Mill og Condorcet, Kvindesagens mest fremtrædende Forkæmpere i Literaturen, sætter han Arkwright, Opfinderen af Spindemaskinen, Cartwright, som har skaffet os Maskinvæven, og Howe, hvem vi skylder Symaskinen; hvad Sverige angaar mener han, at den Mand, som Kvinderne mest af alle bør hylde, er Gustaf de Laval, der ved sine Opfindelser har bevirket, at Behandlingen af Mælken er bleven en Industri i Stedet for et Husarbejde.

Forfatteren gaar tilbage til Slutningen af det 16de Aarhundrede og viser ved Citater bl. a. af Pehr Brahes „Hushållsbok för ungt adelsfolk“, at det i hine Tider tilkom Kvinderne at spinde og væve baade uldent og Linned til at klæde deres Familie i, at sørge for Kreaturerne, at lave Malt, brygge, bage og sælde, malke, lave Ost og Smør. saa Hamp og Hør samt føre Regnskab, holde Mandtalslisterne i Orden m. m. At det ikke var tomme Ord, vises ved forskellige Eksempler, ligesom at de borgerlige Kvinder paa ingen Maade var mindre men snarere mere bebyrdede end de adelige. Senere synes Kunsten at stige og dermed ogsaa Arbejdet. Ved det Lav 1762 omtaler Husholdningsbøgerne saaledes omstændelig en Mængde forskellige Maader at destillere Eddike paa lige som ikke mindre end 40 forskellige Slags Brændevin foruden Lysestøbning, Sæbekogning, Gelélavning, Farvning og mange andre Ting, der næsten alle forudsætter en Række forberedende Arbejder saasom Indsamling af Planter og meget andet. De Redskaber, man brugte, var i højeste Grad ufuldkomne; man havde f. Ex. ingen Tændstikker og var derfor nødt til enten at „gemme Ild“ fra Aften til Morgen eller at „laane Ild“ hos Naboer og Venner